

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Strandgade 100
1401 København K

**Celle nr. 709 i Ringe Fængsel, Direktoratet for
Kriminalforsorgens sagsnr. 20-26-0022**

1. Den 3. og 4. september 2019 gennemførte Folketingets Ombudsmand et tilsynsbesøg i Ringe Fængsel.

Under tilsynsbesøget modtog besøgsholdet oplysninger fra indsatte og fængselsbetjente om brugen af celle nr. 709 i fængslet.

Flere af de indsatte fortalte, at celle nr. 709 var blevet brugt til indelåsning af flere indsatte i længere perioder. Dette skete, hvis der f.eks. havde været uro eller ballade på et værksted, ligesom cellen også blev brugt til arbejdsvægrende indsatte. Således fortalte talsmændene for de indsatte, at på et ikke nærmere angivet tidspunkt i sommeren 2019 var op til 11-12 indsatte blevet placeret samtidig i celle nr. 709, som var umøbleret. De indsatte skulle angiveligt have været i cellen i 3-4 timer.

De indsattes oplysninger blev til dels bekræftet af nogle fængselsbetjente, som besøgsholdet talte med, der oplyste, at celle nr. 709 blev benyttet i tilfælde af arbejdsvægring, og at der havde været eksempler på, at en større gruppe indsatte var blevet placeret i cellen samtidig indtil arbejdstids ophør. Betjentene kunne konkret erindre, at ca. otte indsatte havde været placeret i celle nr. 709 på et tidspunkt i oktober 2018.

Ved rundgangen under tilsynsbesøget konstaterede besøgsholdet, at celle nr. 709 ikke var møbleret.

På baggrund af de modtagne oplysninger spurgte besøgsholdet på det afsluttende møde med ledelsen under tilsynsbesøget nærmere ind til brugen af celle nr. 709. Ledelsen kunne ikke umiddelbart genkalde sig konkrete episoder. Ledelsen oplyste dog, at celle nr. 709 var blevet brugt i tilfælde, hvor der havde været håndgemæng blandt de indsatte, og at et ikke nærmere angivet antal indsatte var blevet placeret samtidig i celle nr. 709.

26. august 2020

Dok.nr. 20/00277-8/AAK
Bedes oplyst ved
henvendelse

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse:
Man.-fre. 10-14
Telefontid:
Man.-tors. 9-16
Fre. 9-15

På baggrund af de modtagne oplysninger afgav besøgsholdet ved afslutningen af besøget følgende anbefalinger til fængslet angående brugen af celle nr. 709:

- at ledelsen undersøger brugen af isolationscelle nr. 709 til ophold af flere indsatte ad gangen, herunder bl.a. omfanget af brugen af celle nr. 709, hvor lang tid de indsatte har været indsat i celle nr. 709, om der er udarbejdet rapporter om indsættelsen af de indsatte i celle nr. 709, og om de indsatte før eller efter blev idømt disciplinære sanktioner,
- at ledelsen sikrer, at celle nr. 709 anvendes i overensstemmelse med reglerne, og
- at celle nr. 709 indrettes med fornødent møblement.

Anbefalingerne er gengivet i mit brev af 2. marts 2020 til Ringe Fængsel.

2. Den 4. oktober 2019 sendte Ringe Fængsel en mail med bilag om brugen af celle nr. 709. Det fremgår af mailen bl.a., at Ringe Fængsel havde undersøgt, i hvilke tilfælde celle nr. 709 havde været brugt, og havde fundet et enkelt tilfælde fra den 4. oktober 2018.

Fængslet sendte endvidere et notat af 17. september 2019 vedrørende episoden, hvoraf det fremgår, at otte indsatte havde været placeret i celle nr. 709 den 4. oktober 2018, samt otte rapporter om udelukkelsen af disse indsatte fra fællesskab. Endelig sendte Ringe Fængsel en intern instruks af 17. september 2019 om brugen af celle nr. 709 og et notat af 17. september 2019 om episoden den 4. oktober 2018.

Det fremgår af instruksen om brugen af celle nr. 709 bl.a., at cellen er en ventecelle, hvor indsatte venter, indtil de skal noget andet. Det kan være i forbindelse med voldsom adfærd, bortvisning fra arbejdspladsen eller ved afventning af aflæggelse af urinprøve.

Herudover angives det, at der som udgangspunkt kun kan være ganske få indsatte i celle nr. 709 ad gangen, og at indsatte højst kan være i tre timer i celle nr. 709, som møbleres med stol/stole, hvis det ud fra et sikkerhedsmæssigt hensyn er muligt.

3. Den 2. marts 2020 besluttede jeg at udskille brugen af celle nr. 709 til en særskilt sag og bad Direktoratet for Kriminalforsorgen om en udtalelse og om forinden at indhente en udtalelse fra Ringe Fængsel.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i sin udtalelse af 22. juni 2020 henholdt sig til Kriminalforsorgen Syddanmarks udtalelse af 23. april 2020 og supplerende udtalelse af 10. juni 2020.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har tilkendegivet, at instruksen for brugen af celle nr. 709, for så vidt angår voldsom adfærd og bortvisning fra arbejdspladsen, ikke er i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens §§ 63 og 64 og bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har endvidere anført, at instruksen, for så vidt angår brugen af celle nr. 709 i forbindelse med aflæggelse af urinprøver, er i overensstemmelse med de nævnte regler, men at der som minimum skal være en stol i cellen, ligesom cellen maksimalt bør anvendes til én indsat ad gangen.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har desuden tilkendegivet, at celle nr. 709 har været anvendt på en måde, der ikke har været i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens § 64, stk. 1, i forbindelse med den konkrete episode den 4. oktober 2018, der er omtalt under pkt. 2 ovenfor.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har bedt Kriminalforsorgen Syddanmark, Områdekantoret i Kolding, om at indskærpe reglerne over for Ringe Fængsel, således at celle nr. 709 i Ringe Fængsel fremadrettet alene anvendes som ventecelle i op til 3 timer i forbindelse med aflæggelse af urinprøve, jf. straffuldbyrdelseslovens § 60 a, og som det klare udgangspunkt kun til én indsat ad gangen, samt at der i den forbindelse udarbejdes en ny instruks.

Kriminalforsorgen Syddanmarks supplerende udtalelse af 10. juni 2020, som Direktoratet for Kriminalforsorgen har henholdt sig til i sin udtalelse af 22. juni 2020, er afgivet mundtligt i en samtale med en medarbejder i Direktoratet for Kriminalforsorgen, som i et referat af samtalen har anført bl.a. følgende:

"Kriminalforsorgsområdet vurderer, at anvendelse af celle nr. 709 kan ske i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 63, stk. 1, nr. 2, 1. led, jf. § 60 a og bekendtgørelse om udelukkelse fra fællesskabs § 3, med henblik på, at en indsat skal afgive urinprøve og i maksimalt 3 timer, eller indtil den indsatte har afgivet urinprøve.

Kriminalforsorgsområdet præciserer deres udtalelse af 23. april 2020 og anfører, at der ikke bør anbringes mere end 1 person i cellen ad gangen, blandt andet af blufærdighedshensyn.

Kriminalforsorgsområdet mener endvidere, at der som minimum skal være en stol på cellen, og at denne efter en konkret sikkerhedsmæssig vurdering kan fjernes.

Kriminalforsorgen vurderer på den baggrund, at instruksen vedrørende anvendelse af celle nr. 709 i forbindelse med at afvente aflæggelse af urinprøver er i overensstemmelse med straffuldbydelseslovens § 63, stk. 1, nr. 2, 1. led, men at der skal være minimum en stol i cellen, og at der ikke bør være mere end 1 indsat i cellen. Det bemærkes i den forbindelse, at cellen herefter - i henseende til udelukkelse fra fællesskab i forbindelse med aflæggelse af urinprøve - kan kategoriseres som omfattet af straffuldbydelseslovens § 63, stk. 4.”

4. Det fremgår af § 60 a, stk. 1, i straffuldbydelsesloven (bekendtgørelse nr. 1333 af 9. december 2019 af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.), at kriminalforsorgsområdet kan træffe bestemmelse om, at en indsat skal afgive udåndingsprøve eller urinprøve med henblik på at undersøge for eventuel indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

Efter § 3 i bekendtgørelse nr. 106 af 30. januar 2019 om undersøgelse af indsattes person og opholdsrum m.v. i kriminalforsorgens institutioner (undersøgelsesbekendtgørelsen) må der ikke være andre indsatte til stede ved afgivelse af urinprøve efter straffuldbydelseslovens § 60 a.

Efter straffuldbydelseslovens § 63, stk. 1, nr. 2, 1. led, kan kriminalforsorgsområdet udelukke en indsat fra fællesskab med andre indsatte, hvis det er nødvendigt for at gennemføre foranstaltninger, der er nødvendige af sikkerhedsmæssige hensyn.

Det følger af pkt. 11 i vejledning nr. 9083 af 30. januar 2019 om undersøgelse af indsattes person og opholdsrum samt af ulovlige elektroniske effekter i kriminalforsorgens institutioner (undersøgelsesvejledningen), at bestemmelsen i straffuldbydelseslovens § 63, stk. 1, nr. 2, 1. led, bl.a. kan anvendes til at udelukke en indsat fra fællesskab i situationer, hvor den indsatte indvilliger i at afgive urinprøve, men ikke umiddelbart er i stand til det.

Af § 3 i bekendtgørelse nr. 429 af 9. april 2015 om udelukkelse af indsatte fra fællesskab, herunder anbringelse i observationscelle m.v., i fængsler og arresthuse (bekendtgørelse om udelukkelse fra fællesskab) fremgår det, at når en indsat udelukkes fra fællesskab efter straffuldbydelseslovens § 63, stk. 1, nr. 2, 1. led, med henblik på, at den indsatte afgiver urinprøve, skal udelukkelsen fra fællesskab bringes til ophør, når den indsatte har afgivet urinprøve, og senest tre timer efter, at udelukkelsen er iværksat.

Udelukkelse fra fællesskab skal efter straffuldbydelseslovens § 63, stk. 4, ske i opholdsrum på særlig afdeling, i eget opholdsrum eller i et arresthus.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 64, stk. 1, nr. 1, gælder bestemmelserne i straffuldbyrdelseslovens § 63 ikke kriminalforsorgsrådets afgørelse om, at en indsat kortvarigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde skal opholde sig i eget opholdsrum eller i særlig observationscelle.

Det samme gælder efter straffuldbyrdelseslovens § 64, stk. 1, nr. 2, kriminalforsorgsrådets afgørelse om, at en indsat, der nægter at være beskæftiget med en af kriminalforsorgsrådet godkendt aktivitet, skal opholde sig i eget opholdsrum eller på andet anvist opholdssted i arbejdstiden.

5. Jeg er enig med Direktoratet for Kriminalforsorgen i, at instruksen for brugen af celle nr. 709, for så vidt angår voldsom adfærd og bortvisning fra arbejdspladsen, ikke er i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens §§ 63 og 64 og bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab. Jeg er også enig i, at cellen blev anvendt på en måde, der ikke er i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens § 64, stk. 1, i forbindelse med den konkrete episode den 4. oktober 2018, der er omtalt under pkt. 2 ovenfor.

Jeg går ud fra, at kriminalforsorgen – i det omfang det er muligt – vil underrette de otte indsatte, der blev udelukket fra fællesskab den 4. oktober 2018, herom, og om min udtalelse.

6. Jeg har noteret mig, at Direktoratet for Kriminalforsorgen som nævnt under pkt. 3 ovenfor i sin udtalelse af 22. juni 2020 har oplyst, at celle nr. 709 i Ringe Fængsel fremover alene vil blive anvendt som "ventecelle" i op til tre timer i forbindelse med aflæggelse af urinprøve, at celle nr. 709 ikke bør anvendes til mere end én indsat ad gangen, og at der som minimum skal være en stol i cellen.

Jeg forstår det sådan, at celle nr. 709 i overensstemmelse med det, som jeg har anført ovenfor under pkt. 4, alene vil blive anvendt som ventecelle i op til 3 timer i forbindelse med aflæggelse af urinprøve, jf. straffuldbyrdelseslovens § 60 a, og som det klare udgangspunkt kun til én indsat ad gangen.

En sådan anvendelse af celle nr. 709 kan ikke give mig anledning til bemærkninger.

Jeg har desuden noteret mig, at Ringe Fængsel vil udarbejde en ny instruks om anvendelsen af celle nr. 709.

Jeg beder om at modtage kopi af den nye instruks, når den foreligger.

7. Der vil blive offentliggjort en nyhed om sagen på min hjemmeside, hvor også dette brev vil være tilgængeligt.

Med venlig hilsen

Niels Fenger

Kopi til:

Ringe Fængsel